

Abraham, otec víry

Hošťálková 27.10.2024

Písňe: EZ21 716, 706

Čtení z písma: Gn 15, 6 – 18, Řím 4, 1 - 6

Text kázání: Gn kapitoly 11 – 17

Bratři a sestry,

v dnešním společném zamyšlení se zastavíme u Abrahama. Proč zrovna u něj? Dalo by se nejprve uvést, že Abraham byl prvním biblickým patriarchou a praotcem izraelského národa. Také se k Abrahamovi hlásí všechna všechna tři hlavní monoteistická náboženství, tedy judaismus, křesťanství a islám. Proto stojí za to připomenout si, jak Abraham žil a co jeho životní příběh může sdělit také nám.

Na začátku Abraham, který se tehdy jmenoval Abram spokojeně žil v Cháranu. Měl tam svou rodinu, své přátele a známé. Byl už v létech a vlastně nebyl ničím výjimečný, snad pouze svou vírou v Hospodina. Bůh mu řekl: „*Odejdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu. (Gn 12,1)*“ Také mu zaslíbil, že z něj učiní velký národ, požehná mu, zjedná mu veliké jméno a on sám Abram se stane požehnáním.

Neznáme detaily toho, co Abram prožíval a jak přijímal tuto novou situaci. Víme jenom to, že poslechl svého Boha. Spolu se svou ženou Saraj, synovcem Lotem a svou čeledí odešel z Cháranu. Jak bychom mohli vyjádřit, co Abrahamovo jednání charakterizuje? Za prvé - víra. Ta Abrahamova rozhodně nebyla jenom nějakým intelektuálním přijetím. Jde o živou víru, které vede ke konkrétní činnosti. S vírou je spojena poslušnost. Abraham nejen uvěřil Bohu, ale také poslechl jeho příkazu.

Další událostí v Abrahamově životě, kterou bych zde chtěl připomenout, je jeho rozchod se synovcem Lotem. Důvodem byly spory jejich pastýřů. Už nebylo udržitelné, aby žili a bydleli pohromadě. Museli se rozdělit, vybrat si vlastní cestu, vlastní místo k životu. Abraham nechal tento výběr na Lotovi. Lot si chytře zvolil úrodnou nížinu u Jordánu a na Abrahama pak zůstal hornatý Kanaán. Jakou lidskou vlastnost bychom z tohoto Abrahamova jednání mohli odvodit nyní? Napadá mě slovo přejícnost. Touto vlastností oplývá každý člověk, který je šťastný, když vidí, že se druhému daří, který je zároveň pokorný, neživí v sobě nadutost a domýšlivost a který je spokojen s málem. Je zvláštní, jak málo je slovo přejícnost používané. Spíše se setkáváme s jeho opakem – se závistí.

Podobně jednal Abraham i později. Stalo se, že elamský král Kedor-laomer a další králové vytáhli s vojskem do války. Dobyli Sodomu a Gomoru a zajali Abrahamova synovce Lota. Abraham vzal své lidi, porazil dobyvatele a vše, co ukořistili, jim vzal. Při návratu mu bylo mu požehnáno Melchisedechem, králem Sálemu a současně knězem Nejvyššího Boha. Jemu pak Abraham odvedl desátky ze své kořisti. Přestože Abrahamovi král Sodomy řekl: „Dej mi lidi, majetek si nech,“ Abraham si nevzal víc, než podíl pro své muže. Který vítěz války toto udělá? Myslím, že každý se raději nechá oslavovat a bohatství si nechá. Abraham nikoli. Zde se naplno projevila jeho pokora, skromnost a štědrost.

Abraham byl velmi bohatý a úspěšný člověk. Jediného se mu nedostávalo. Chyběl mu potomek a dědic. Jednoho dne se mu dostalo vidění, v němž mu Bůh řekl: „Neboj se, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá nesmírná odměna.“ Abraham odpověděl: „Hospodine, Pane můj, co mi chceš dát? Chodím životem bezdětný a svůj dům zanechám Eliezerovi z Damašku. Pohled, nedal jsi mi potomka a tak mým dědicem bude můj čeledín!“ Je zřejmé, že Abraham rezignoval a vymyslel nouzové řešení. Bude adoptovat jednoho ze svých služebníků jako svého dědice, což byla tehdejší běžná praxe. Prostě když

Bůh neplní své sliby tak, jak bychom si představovali, člověk si nějaké náhradní řešení najde. Ale Bůh nechce Abrahama ponechávat v nejistotě. Uzavírá s ním smlouvu podle zvyklostí té doby.

Probíhá to takto. Vezme se zvíře, rozetne se napůl a mezi oběma polovinami projdou účastníci smlouvy. Každý tím vyjadřuje: „Ať se mi stane totéž, co tomu obětnímu zvířeti, pokud nedodržím uzavíranou smlouvu.“ U Boží smlouvy s Abrahamem je použito několik obětních zvířat. Bůh mezi nimi prochází po západu slunce v podobě kouřící pece a hořící pochodně. To vše není kvůli Němu samému. On na své smlouvy nezapomíná. Je to kvůli Abrahamovi a jistě také kvůli nám. Tady už nejde o Abrahamovy dobré charakterové vlastnosti, ale o přímé Boží jednání v jeho životě.

V Abrahamově životě poté uplynulo dalších více než 20 let. Opět se mu zjevuje Bůh a obnovuje s ním svou předchozí smlouvu. Viditelným znamením této smlouvy je obřizka. Ta symbolizuje oddělení a zasvěcení, které si Bůh přeje od svého lidu. Dalším symbolem jsou nová jména, která Abram a Saraj od Boha dostávají. Z Abrama, Vznešeného otce, se stává Abrahamem, což znamená Otec množství. Jeho manželka Saraj, Bojovnice, má nyní nové jméno Sára, Kněžna. Boží zaslíbení k nim oběma je jednoznačné: „*Požehnám ji a dám ti z ní syna. Požehnám ji a budou z ní národy, vzejdou z ní králové národů.* (Gn 17,16)“

Přestože Abraham padá pokorně před Bohem na tvář, zároveň reaguje velice lidsky. Zasměje se a pomyslí si: „*Copak se stoletému narodí syn? Copak Sára v devadesáti letech porodí?* (Gn17, 17)“ Ano, u lidí je něco takového nemožné. Jenže pro Boží jednání žádná lidská omezení neplatí. My dnes víme, že Boží zaslíbení bylo naplněno v Abrahamově a Sářině synu. Jeho jméno Izák, Smíšek, je spojeno právě s touto událostí. Proč Bůh Abrahama zkoušel až do krajnosti? Protože nešlo jen o něj a o to, zda bude nebo nebude mít svého nástupce. Šlo o vyvolený izraelský národ a o budoucí Boží jednání právě s ním.

Na závěr bych chtěl zdůraznit něco, co z Abrahamova příběhu vyčnívá. Abraham byl jistě mimořádný člověk, měl poslušnost, přejícnost, pokoru a skromnost. Přesto tím nejdůležitějším vzkazem pro nás nejsou tyto jeho skvělé vlastnosti. Je jím Boží jednání v jeho životě, které Abrahama přesahuje. Bůh k němu mluvil, ukazoval mu cestu, dával mu zaslíbení a také zázračným způsobem jednal. Proč zrovna s Abrahamem? Vysvětlení je vlastně jednoduché. „*Abram tehdy uvěřil Hospodinu a ten mu to počítal za spravedlnost.* (Gn 15,6)“ Základem je tedy víra. Ne ta teoretická, ale ta skutečná v níž jednáme na základě toho, co nevidíme. Když Bůh Abrahamovi řekl: „Jdi,“ Abraham šel. Je to víra spojená s poslušností, která otevírá dveře k Božímu jednání v našich životech. Máme-li jí nedostatek, nezbyvá než prosit Boha: „Pane, dej nám více víry. (Lk 17,5)“

Amen